

POJASNILA GLEDE UVELJAVLJANJA STROŠKOV V ZVEZI Z DOHODKI IZ ZAPOSLOTITVE

Pojasnilo DURS, št. 4210-34/2008, 21. 2. 2008

Pravne podlage za uveljavljanje stroškov v zvezi z dohodki iz zaposlitve:

I. pri dohodkih iz drugega pogodbenega razmerja – uveljavljanje dejanskih stroškov skladno s četrtem odstavkom 41. člena ZDoh-2,

II. za zavezanca, ki prejema dohodek iz delovnega razmerja iz tujine – uveljavljanje stroškov za delo v tujini skladno s 45. členom ZDoh-2.

Priznavanje navedenih stroškov je skladno z določili ZDoh-2 omejeno:

(1) po vsebini:

(a) pri drugem pogodbenem razmerju se priznajo le stroški prevoza in nočitev, ne pa npr. stroški dnevnice ali stroški za nakup materiala, porabljenega za izdelavo določenega izdelka;

(b) zavezanec, ki prejema dohodek iz delovnega razmerja iz tujine, lahko uveljavlja le stroške prevoza na delo in z dela ter stroške prehrane na delu, ne pa npr. dnevnice.

(2) zneskovno: priznajo se pod pogoji in do višine določene v Uredbi o višini povračila stroškov v zvezi z delom in drugih dohodkov, ki se ne všttevajo v davčno osnovo (Uradni list RS, št. 140/06; v nadaljevanju: Uredba).

Bistveno pri uveljavljanju navedenih stroškov je, da se zavezancu priznajo pod pogojem, da **dokaže nastanek le-teh v zvezi z opravljanjem dela oziroma storitev.**

I. Uveljavljanje dejanskih stroškov v zvezi z dohodkom iz drugega pogodbenega razmerja

(A)

Možnost uveljavljanja dejanskih stroškov v zvezi z dohodkom iz drugega pogodbenega razmerja se nanaša na dosežen dohodek, opredeljen v prvem, drugem in tretjem odstavku 38. člena ZDoh-2:

(1) dohodek iz vsakega drugega pogodbenega razmerja, ki glede nadzora in navodil v zvezi z opravljanjem dela ali storitev, načina opravljanja dela ali storitev, plačila za opravljeno delo ali storitev ter drugih pravic in odgovornosti fizične osebe in delodajalca kaže na odvisno pogodbeno razmerje med delodajalcem in fizično osebo,

(2) dohodek, prejet za stvaritev avtorskega dela in dohodek za izvedbo avtorskega ali folklornega dela, ne glede na vrsto pogodbe, ki je podlaga za izplačilo navedenih dohodkov,

(3) dohodek iz opravljenega dela ali storitve, ki ni dohodek iz dejavnosti ali v zvezi z dejavnostjo (dohodek iz posameznega posla v neodvisnem razmerju).

Davčna osnova od navedenih dohodkov je opredeljena v četrtem odstavku 41. člena ZDoh-2, in sicer je to vsak posamezni dohodek iz tega naslova, zmanjšan za normirane stroške v višini 10 % dohodka. Zavezanec lahko **poleg normiranih stroškov uveljavlja tudi dejanske stroške prevoza in nočitve** v zvezi z opravljanjem dela. Navedeni dejanski stroški se zavezancu priznajo na podlagi dokazil, in sicer pod pogoji in do višin, ki jih na podlagi 44. člena ZDoh-2 določi vlada.

Iz navedenega izhaja, da je pravica do uveljavljanja dejanskih stroškov, ki se zavezancu lahko priznajo dodatno k avtomatično priznanim 10 % normiranih stroškom, omejena na stroške prevoza in nočitve v zvezi z opravljanjem dela ali storitev, ki se priznajo na podlagi dokazil, pod pogoji in do višine, določene v Uredbi.

(B)

Postopek uveljavljanja dejanskih stroškov v zvezi z dohodki iz drugega pogodbenega razmerja določa 289. člen ZDavP-2, in sicer jih zavezanec lahko uveljavlja:

1) v napovedi za odmero akontacije dohodnine od dohodka iz drugega pogodbenega razmerja

- davčni zavezanec – **rezident** in **nerezident**, ki dohodek iz drugega pogodbenega razmerja prejme od osebe, ki ni plačnik davka (npr. tuji izplačevalec);

2) s predpisanim pisnim zahtevkom

- davčni zavezanec – nerezident, ki dohodek iz drugega pogodbenega razmerja prejme od osebe – plačnika davka, ki je ob izplačilu tega dohodka (v obračunu davčnega odtegljaja – obrazcu REK-2) izračunal in plačal davčni odtegljaj z upoštevanjem 10 % normiranih stroškov;

3) v ugovoru zoper informativni izračun dohodnine*

- davčni zavezanec – rezident, ki dohodek iz drugega pogodbenega razmerja prejme od osebe – plačnika davka, ki je ob izplačilu tega dohodka (v obračunu davčnega odtegljaja – obrazcu REK-2) izračunal in plačal davčni odtegljaj z upoštevanjem 10 % normiranih stroškov,
- davčni zavezanec – rezident, ki dejanskih stroškov ni uveljavljal v napovedi iz točke (B) 1).

(C)

Davčni organ zavezancu, ki uveljavlja dejanske stroške prevoza in prenočevanja, le-te prizna **na podlagi predloženih dokazil o njihovem nastanku**. Davčni zavezanec mora torej davčnemu organu v zvezi s svojo zahtevo za uveljavljanje dejanskih stroškov dokazati, da so mu ti stroški dejansko nastali.

1) Uveljavljanje dejanskih stroškov prevoza

(a) *Stroški prevoza na delo in z dela* se zavezancu priznajo pod pogoji in do višine po 3. členu Uredbe, in sicer:

- praviloma se prizna povračilo stroškov do višine stroškov javnega prevoza od običajnemu prebivališču najbližjega postajališča do mesta opravljanja dela, če je mesto opravljanja dela vsaj en kilometer oddaljeno od zavezančevega običajnega prebivališča;
- če zavezanec iz utemeljenih razlogov (pomanjkanje javnega prevoza, časovno neustrezen vozni red ipd.) ni mogel uporabiti javnega prevoza, pa se mu kot strošek prevoza na delo prizna 0,15 eura za vsak polni kilometer razdalje med običajnim prebivališčem in mestom opravljanja dela.

Nastali strošek prevoza na delo in z dela zavezanec dokazuje:

- v primeru uporabe javnega prevoznega sredstva – npr. s predložitvijo vozovnice in naročnikovim potrdilom o mestu opravljanja dela ter poročilom o prisotnosti na delu;

- v primeru uporabe lastnega prevoznega sredstva npr. s predložitvijo pisne izjave o uporabi lastnega prevoznega sredstva in navedbo števila prevoženih kilometrov med običajnim prebivališčem in mestom opravljanja dela (izjava naj vsebuje tudi zagotovilo, da so podatki v izjavi resnični in pravilni) ter potrdilom naročnika o mestu opravljanja dela ter poročilom o prisotnosti na delu oziroma drugim ustreznim dokazilom.

(b) *Stroški prevoza na službenem potovanju* pa se zavezancu priznajo pod pogoji in do višine iz 5. člena Uredbe:

- dejansko nastali stroški za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi, za prevoz z osebnim avtomobilom ali kombiniranim vozilom v komercialne namene, ali za najem osebnega avtomobila;
- dejansko nastali stroški za takse, gorivo, če je zavezanec uporabljal službeno vozilo naročnika, cestnine in parkirnine ter povračilo stroškov za prevoz in prenos stvari ali prtljage;
- do višine 0,29 eura za vsak prevožen kilometer v primeru, da je zavezanec uporabljal lastno prevozno sredstvo.

Zavezancu se navedeni stroški priznajo, če jih dokaže z računi ter z dokazilom o nastanku le-teh v zvezi z opravljanjem dela in storitve, npr. s pogodbo o opravljanju dela in storitve ali drugim dokumentom (npr. potni nalog), iz katerega izhaja, da je bil zavezanec v določen kraj napoten s strani naročnika z namenom opravljanja dela ali storitve in iz katerega je razvidna uporaba posamezne vrste prevoza. Uporabo lastnega prevoznega sredstva zavezanec dokazuje npr. s predložitvijo pisne izjave o uporabi lastnega prevoznega sredstva in navedbo števila prevoženih kilometrov v službene namene, pri čemer mora izjava vsebovati tudi zagotovilo, da so podatki v njej resnični in pravilni, ter potrdilom naročnika o kraju in času opravljanja dela ali drugim ustreznim dokazilom.

2) Uveljavljanje stroškov nočitve

Stroški nočitev se zavezancu priznajo pod pogoji in do višin, določenih v 6. členu Uredbe, to pomeni do višine dejansko nastalih stroškov za prenočevanje v zvezi z opravljanjem dela in storitve.

Zavezanec nastanek teh stroškov dokazuje z računi za plačilo prenočevanja (npr. v hotelu) ter z dokumenti, ki dokazujejo nastanek teh stroškov pri opravljanju dela in storitve, npr. pogodba o opravljanju dela in storitve ali drug dokument, iz katerega izhaja, da je bil zavezanec v kraj prenočevanja napoten s strani naročnika z namenom opravljanja dela ali storitve.

II. Uveljavljanje stroškov v zvezi z dohodkom iz delovnega razmerja, ki ga zavezanec prejema za delo v tujini

Skladno s 45. členom ZDoh-2 lahko zavezanec, ki prejema dohodek iz delovnega razmerja iz tujine, uveljavlja zmanjšanje davčne osnove za:

- stroške prehrane med delom ter za
- stroške prevoza na delo in z dela

glede na dejansko prisotnost na delovnem mestu v tujini ter pod pogoji in do višine, določene v Uredbi.

Zavezanec navedene stroške uveljavlja v ugovoru zoper informativni izračun dohodnine*

oziroma v [napovedi za odmero dohodnine](#), če mu informativni izračun dohodnine ni bil vročen.

Navedeni stroški se zavezancu upoštevajo tudi pri izračunu akontacije dohodnine, če jih uveljavlja v [napovedi za odmero akontacije dohodnine](#).

1) Stroški prehrane med delom

Zavezancu, ki dosega dohodek iz delovnega razmerja iz tujine, se skladno z 2. členom Uredbe prizna strošek prehrane med delom do višine:

- 5,54 eura za vsak dan, ko je bil na delu prisoten štiri ure ali več,
- poleg 5,54 eura tudi dodatnih 0,69 eura za vsako dopolnjeno uro po osmih urah prisotnosti – za vsak dan, ko je bil na delu prisoten deset ur ali več.

Zavezancu se prizna zmanjšanje davčne osnove za stroške prehrane med delom na podlagi predloženih dokazil o dnevni prisotnosti na delovnem mestu v tujini, npr.:

- s plačilno listo, izdano s strani tujega delodajalca, iz katere je razviden podatek o številu dni dejanske prisotnosti delavca na delovnem mestu v posameznem mesecu v koledarskem letu ali
- s potrdilom tujega delodajalca o številu dni prisotnosti delavca na delovnem mestu v določenem mesecu v koledarskem letu ali
- s predložitvijo drugega dokumenta, ki nedvoumno dokazuje dejansko prisotnost zavezanca na delovnem mestu v tujini.

Če zavezanec za določen delovni dan uveljavlja zmanjšanje za dodatni znesek povračila stroškov prehrane (0,69 eura za vsako dopolnjeno uro po osmih urah prisotnosti), mora predložiti ustrezno dokazilo o številu ur dnevne prisotnosti na delu, npr. potrdilo delodajalca.

2) Stroški prevoza na delo in z dela

Zavezancu, ki dosega dohodek iz delovnega razmerja iz tujine, se strošek prevoza na delo in z dela prizna skladno z osmim odstavkom 4. člena Uredbe in sicer do višine 0,15 eura za vsak polni kilometer razdalje med običajnim prebivališčem in mestom opravljanja dela.

Zavezancu se stroški prevoza na delo in z dela priznajo na podlagi dokazil

- (a) o dejanskem nastanku le-teh ter
- (b) glede na zavezančevo dejansko dnevno prisotnost na delovnem mestu v tujini.

(a) Nastanek stroškov prevoza na delo in z dela zavezanec pri davčnem organu dokazuje npr. s predložitvijo pisne izjave o opravljenem prevozu na delo in z dela z navedbo točnega števila kilometrov razdalje med običajnim prebivališčem in mestom opravljanja dela ter drugimi dokumenti, ki dokazujejo dejansko opravljen prevoz na delo in z dela (npr. potrdilo o plačilo za uporabo avtoceste, avtocestnega predora, vozovnico za prevoz z javnim prevoznim sredstvom). Izjava zavezanca mora vsebovati tudi njegovo zagotovilo, da so podatki v njej resnični in pravilni.

Za zavezančevo običajno prebivališče se v skladu z drugim odstavkom 3. člena Uredbe šteje njegovo prebivališče, ki je najbližje mestu opravljanja dela. Drugo prebivališče delojemalca je običajno prebivališče le, če se delojemalec od tam vsaj štirikrat tedensko vozi na mesto opravljanja dela. Mesto opravljanja dela je mesto, kjer se delo opravlja oziroma se začne opravljati.

Glede na navedeno se v primeru, če se zavezanec dnevno vozi na delo iz začasnega

prebivališča v tujini, to prebivališče šteje za njegovo običajno prebivališče. V tem primeru lahko zavezanec uveljavlja le stroške prevoza na delo in z dela med svojim začasnim prebivališčem v tujini in mestom opravljanja dela.

(b) Pri uveljavljanju stroškov prevoza na delo iz z dela pa mora zavezanec davčnemu organu dokazati tudi svojo dejansko prisotnost na delovnem mestu s predložitvijo ustreznih dokazil, na način opisan pod točko II. 1).

Kot pripomoček za zavezance, ki uveljavljajo stroške po točki II. tega pojasnila, je priložen obrazec »[Vloga za uveljavljanje zmanjšanja davčne osnove od dohodka iz delovnega razmerja za stroške v zvezi z delom v tujini – odmera dohodnine za leto 2007](#)«.

** Zavezanec vloži ugovor na predpisanem obrazcu v roku 15 dni od vročitve informativnega izračuna.*